

NOORTELEHT

REEDE, 29.01.2021. NR 1 (11)

NOORTELEHT ILMUB KEILA LEHE VAHEL IGA KUU VIIMASEL REEDEL

lk 2

Keila uisuplats valmib vabatahtlike jõul

Juba mitmendat aastat järjest on Keila Skatepargis märgata lapsi ja noori, emasid ja isasid ning niisama vahvaid tegelasi, kes liuglevad uiskudel uisuväljakul. Paljudel võib tekkida küsimus, kuidas salapärase uisuplatsi tekkis ning Keila Noorteleht võttis ühendust Meelis Zujeviga, kes juba viiendat aastat järjest on uisuplatsi tegemise aktiivne eestvedaja. Nüüdseks on uisuplatsi kõrvale ehitatud veel kaks vahvat iglut ning kõik soovivad saada oma uiskudega minna talverõõme nautima.

Tähte Paalaroos

Kuidas tekkis mõte teha uisuplats?

Uisuplatsi tegemise idee tuli sellest, et mälupeetud järgi oli kunagi Keila algkooli kõrval talvel uisuplats, mille tegemist korraldas Keila linn. Ma ei tea, miks selle tegemine ära lõpetati.

2014-2015 hakkasin koos skaudisõpradega Keilas skaudiuksust vedama ning kuna skautidele meeldib väljas tegutseda, siis saigi mõte teoks tehtud ning koos skautide vanemate ja tublide naabrimeeste abiga esimene uisuplats Jõe tänava algusesse valmis tehtud.

Esimesel aastal tuli veega appi Hüüru vabatahtlik päästekomando, kelle abiga sai väljak esimese jääkatte ning kelle käest sai laenutatud ka kastmiseks vajalikud voolikud. Õnneks toetas Keila linn ka vabatahtlikku initsiatiivi ning lubas jää-

välja kastmiseks kasutada Keila Vesi veevõtukohta Jõe tänava alguses.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et viiruse tõttu võib alati, kui aga olukorra muutmine on sinu võimuses, siis oluliselt kiirem lahendus on ise käed külge lüüa.

Milline näeb välja uisuplatsi tegemise protsess?

Ma ei ole õppinud kusagil jääväljaku loomise tehnoloogiat ning sellepärast võin julgelt öelda, et tuleb kasutada loogilist mõtlemist ning teha parimat. Loodusliku liuvälja tulemuse määrab lõpuks ilma- ja tuul.

Jõe tänava liuvälja tehnoloogiline protsess on olnud järgmine:

1. Platsi puhastamine suurest lumest / okstest ja lehtedest.
2. Uisuväljaku piirjoonte (perimeetri) moodustamine.

3. Jääväljaku aluskihi loomine. Kui on lumepõhi, siis palju vett – kindlasti peab olema õhutemperatuur oluliselt alla 0 kraadi.

4. Kui aluskiht on loodud, siis vigade parandamine/konaruste mahavõtmine.

5. Uue veekihi pealepanemine.

6. Iga veekihi eel tuleb plats lumest puhastada.

7. Kastmisvahendid tuleb korralikult kokku ja kuivama panna, et järgneval öhtul neid taas kasutada.

Kas teete uisuplatsi algusest lõpuni täiesti üksi?

Päris üksi ei ole ma seda kunagi teinud, sest skaudid ja nende vanemad on alati olnud valmis kaasa lööma. Suureks abiks on alati olnud ka head naabrid, kelle lapsed samuti usinalt jäävälja kasutavad ning sellepärast ongi see tegevus olnud nii nauditav. Tavaliselt toimub kastmine öhtul hiljem, kui lapsed juba õuunele pandud ja väljas külmakraadid järjest tõusmas. Olen

veendunud, et hea eesmärgi nimel tegutsedamine leiab alati toetajaid nii nõu kui jõuga.

Mitu aastat olete teinud talviti uisuplatsi?

Ma ei ole lugenud täpselt kordi, kuid 2019 ilmastiku tõttu ei olnud võimalik uisuvälja teha, muidu kõik ülejäänud aastad on plats rajatud. Ehk siis sel aastal on 5. kord.

Kas plaan on ka tulevikus sellega jätkata?

Arvan, et Keila linnas võiks olla rohkem kui üks uisuplats, et lastel oleks lihtsam minna õue ja panna uisud alla, kui ilmastik seda soosib. Uisutamine on väga mõnus tegevus, mis võimaldab kehaliselt arenada väga mitmesuguseid oskusi. Koolide juures võiks uisuväljak samuti üks kehalise kasvatusvõimalustest olla.

Omalt poolt olen valmis initsiatiivi jätkama nii kaua, kui leidub abilisi, kes on nõus ettevõtmisele öla alla panema.

Lõpuks ometi tagasi koolis

lk 2

Noorte eesti keel ja kirjalik väljendusoskus

lk 3

Noorteleht sai aastaseks

lk 4

Suur aasta horoskoop 2021

Millega tegeleb Keila noortekeskus?

Geter Ehrenpreis

Noortekeskuse kohaselt tähendab noorsootöö tingimuste loomist noore (7-26-aastane) isiksuse mitmekülgseks arenguks, et võimaldada noortel vaba tahte alusel perekonna-, tasemehariduse- ja tööväliselt tegutseda. Põhiliselt toimub noorsootöö läbi mitteformaalse õppimise, kus tegevused on eesmärgistatud ja planeeritud. Lihtsamalt öeldes on see noore toetamine tema isiklikus ja sotsiaalses arengus. Oluline selle juures on kontakti loomine – noore tundmaõppimine,

et teada saada, kuidas ja millist tuge ta vajab ja soovib.

Noortekeskus on see koht, kus saab suhelda või õppida suhtlema inimestega, kellel on erinev vanusegrupp, huvid, taust ja arvamused, arutleda mitmekesiste teemade üle ja seeläbi avardada oma maailmapilti ning sallivust. Noortekeskuses ei panda hindu ega anta hinnanguid – igal juhul on õigus olla tema ise ja avaldada arvamusi, kuid selle juures on oluline arvestada teistega.

Mitteformaalse õppe tegevused võivad olla väga erinevad – mängud, filmiõhtud, huviringid, sündmused, vestlusringid, matkad, malevad, laagrid, ajutised kohvikud, koolitused ja töötod. Nende tegevuste eesmärkideks on kontakti loomine, suhtluse julgustamine, kogemuste võimaldamine, ettevõtlikkuse toetamine, info jagamine,

enesearengu planeerimine, vaimse hoidmise ja rahatarkused.

Üheks ettevõtlikkuse arendamise võimaluseks on näiteks mitmesugused projektitegevused, kus on võimalus oma ideed kirja panna ja tegevustele rahastust taotleda, saades seeläbi ka projekti kirjutamise ja läbiviimise kogemuse. Teine viis on läbi Ettevõtlusküla rollimängu, kus noored saavad ise olla ettevõtjate rollis – teha otsuseid ja tehinguid, teenida kasumit ning seda kõike ajadefitsiidi olukorras.

Keila noortekeskuses töötab 6 noorsootöötajat, kes kõik panustavad oma huvide ja tegevustega noorte toetamise. Majas on bändiruum pillide ja muusika salvestamiseks vajaliku tehnikaga, varustus fotostudio jaoks, raadioruum oma podcasti salvestamiseks või live-raadiosaadete tegemiseks, spordi-

saal, kus toimuvad erinevad trennid või saab niisama käia sõpradega palli mängimas, hobituba nii paberist kui ka savist meisterdamiseks, ning Luugisaal projektori, helitehnika, Xboxi ja lauamängudega, kus saab ka üritusi korraldada. Noortekeskuses saab korraldada nii klassiõhtuid kui muid noorte- ja lasteüritusi ning sünnipäevaid. Suvi ja koolivaheaegadel toimuvad linnalaagrid, matkad, väljasõidud, piknikud ja töömalev, kus noortel vanuses 13-15 aastat on võimalus saada oma esimene töökogemus.

Rohkem infot noortekeskuse tegevuste ja võimaluste kohta leiab Facebookist, Instagramist või veebilehelt: keilanoortekeskus.ee.

Lõpuks ometi tagasi koolis

Kadri Käpa

11. jaanuarist alates on olnud 9. ja 12. klassidel võimalus uuesti koolis käia ning päev hiljem ka 1.–4. klassidel. Mis tunne oli uuesti kooli tagasi tulla?

Juba eelmise päeva õhtul olin ma väga evelil, hommikul elevus ainult suurenes. Läksin nagu ikka vara kooli ja hingasin taas sisse meie kaunist

koolimaja. Panin oma ratta lukku ja astusin esimesest uksest sisse, turvameest polnud veel. Sisenesin ka teisest uksest ja ainus, mis ma kuulsin, oli vaikus. Tavaliselt oleks ajaks peale minu veel mõned õpilased kohal, aga ükskõik, kuhu ma ka ei vaadanud, ei näinud ma ühtegi neist sel hommikul. Ainult Merike istus oma laua taga ja tegi tööd nagu tavaliselt.

Panin oma riided kappi, maski ette, nagu nõutud, ja jalutasin trepist üles. Ka teine korrus oli täiesti tühi. Kuskilt kaugustest oli kuulda vaid klassiukse sulgumist. Minu esimene tund oli eesti keel, seega suundusin O-koridori poole. Alles seal nägin esimest õpilast. Panin oma koolikoti klassi juurde ja läksin veidi kooli peale ringi liikuma. Kõik oli ikka tühi ning see oli harjumatu, lausa imelik.

Ma eeldasin sel hetkel, et kõik lihtsalt tulevad täpselt esimese tunni alguseks ja hiljem on kool jälle rahvast täis, aga see ei olnud nii. Ka vahetunnid olid vaiksed. Ei mingit lärmi ega ringi jooksmist. Oli näha vaid üksikuid sõprusgrupe, kes koos aula ääres juures seisisid. Kuid ka nemad jutustasid nii vaikselt, et polnud eriti midagi kuulda. Maja oli tühi ja liiga rahulik. See ei olnud seesama kool, milles kuu aega tagasi olin oma viimase koolipäeva veetnud. Kuigi hoone oli samasugune nagu ennegi, polnud selle hing enam nii ergas kui varem.

Teise päeva hommik oli alguses väga sarnane eelmisega – ainult vaikus. Kuid see ei jäänud selliseks kauaks. Mida rohkem aeg edasi läks, seda rohkem inimesi jõudis kooli ning sellel päeval ka juba 4. klassid. Meie Põhjamaja täitus taas rahvaga. Ka vahetunnid olid nüüd lärmakad nagu kunagi ammu ja taas sai vaadata, kuidas väiksemad klassid aulas ringi jooksevad.

Nad töid koolile tagasi erkja ja rõõmsa hinge, mis ka halbadel aegadel alati säranud on. Enam ei tundunud kool tühja ja puudulikuna. Kõik oli nagu ennegi: ringi jooksvad lapsed, rõõmukillid ja õpetajate kontsade klõbin. Poleks kunagi arvanud, et need väikesed neljandikud suudavad täita nii suure tühjuse oma kohalolekuga. Isegi kui nad vahel tunduvad liiga lärmakad või hooletud, ei oleks meie kool sama ilma nendeta.

Saada Noortelehele oma arvamust: keila.noorteleht@gmail.com

Milline on tänapäeva noorte eesti keel ja kirjalik väljendusoskus?

Iris Truss

Tänapäeva Eesti noore jaoks on slängisõnad *shook* ja *vibe* südamelehedasemad kui "taristu" või "penipaun". Kui lõpukirjand oleks vaba teemavalikuga, kas me kirjutaks kliimasoojenemisest või TikTokist? Kõige sagedasem Keila Kooli eesti keele ja kirjanduse õpetajate Karl-Henri Käamerilt ja Hurmi Väljamäelt, missugune on noorte eesti keel ja kuidas õpilased ennast väljendada oskavad.

Alustuseks, kas arvate, et tänapäeva keskmine noor oskab kirjutada sõna "borš"?

Käamer: Oskab kindlasti, paraku ei oska ta seda alati kääntada. "Borš" ei ole "kärss"!

Väljamäe: Sõna „borš“ esineb korduvalt õppekirjanduses. Arvan, et suur osa noori oskab seda sõna kirjutada. Samas võime tähendada, et sõna „borš“ õigekirjas siiski eksitakse ja valesti kirjutatud võib sõna olla isegi mõne söögikoha menüüs. Minu kui eesti keele õpetaja jaoks on oluline, et noor teaks, miks sõna just nii kirjutatakse, oskaks reeglit rakendada õigesti kirjutada ka näiteks sõna „punš“. Seda isegi siis, kui ta sõna tähendust ei tea. Iga inimene võib mõne sõna õigekirjas eksida. See ei tähenda, et tema õigekiri on halb. Oluline on, kas ta õpib sõna õigekirja ära, kas ta oskab vajadusel õigekirja kontrollida.

Kui räägime kirjalikust väljendamisest, siis muidugi tuleb esimesena pähe koolipingis lõpukirjandi kirjutamine. Mis on kõige sagedasem hinne, mida kirjandi eest panete ja miks?

Väljamäe: Kahjuks olen viimastel aastatel pannud kõige rohkem kolmesid. Sageli tuleb tööle peale kirjutada, et tekst ei vasta tööülesandele/teemale, sest õpilane on lugenud tööülesannet pealiskaudselt. Selline töö on mitterahuldav. Nii 9. kui ka 12. klassi eksamikirjandi kirjutamisjuhend õpilastele ja parandamisjuhend õpetajatele on väga selgete juhendite ja hindamisnormidega. Kõige olulisemad on arutleva teksti puhul sisu ja õigekiri. 12. klassi riigieksam kirjandi hindamisjuhendist selgub, et sisu eest on võimalik saada maksimaalselt 25 punkti ja õigekirja eest 20 punkti, kogu kirjandi eest 60 punkti. Õpilased jäävad hätta õigekirjaga ja ka kirjandi sisuga, sest neil on raskusi erinevatest õppeainetest ja üldisest lugemusest tulenevate teadmiste kasutamiseks. Lõpuks ongi tulemus kesine.

Käamer: Ma panen kirjandi eest ilmselt kõige tihedamini 4-, kuigi rikon sellega räägelt hindamisjuhendit, sest peaksin tegelikult 3 panema. Teen seda sellepärast, et näen õpilase pingutust ja sisu. Mitterahuldavat kasutan

väga harva, sest leian, et on ebainimlik kellegi kahe-kolme tunni tööd põhja lasta. Sarnane lugu on hindega 5. Seda hinnet kasutan üliharva, sest sellise hindega kirjand peab põhja alt võtma heas mõttes. Minu püksid on puhtad.

Mille poolest erineb 10 aasta eest Juhani sulest tulnud klassi parim kirjand tänase päeva klassi priimuse Jesperi omast? Kuidas ülesehitus, õigekiri, temaatika või üldine maailmavaade on noorte seas muutunud?

Käamer: Seda on keeruline ütelda. Lõpetasin ise alles 11 aastat tagasi keskkooli. Õpetajana olen töötanud pea kaheksa aastat. Õigekiri on tänapäeval kahtlemata mõjutatud laisast keelest, st lühenditest ja tobedatest angliksismidest, mis on kohati haledal ajal. Sain hiljajagu tunnis õpilaselt kommentaari, et mu arvuti on "ääre peal". Vaidlesin vastu, et arvuti on pööranda peal. Pole ta kuskil ääre peal. Hetk hiljem sain aru, et CD tõttu undas arvutis, ja õpilane arvas, et mu arvuti ütleb üles. Tundsin end dinosaurusena. Ja eks CD ole ka juba retro.

Ülesehitus kui selline on oma jäigas vormis (kirjand on üldse üks jäigem struktuuriga olemeid maailmas, kuid on parim teadmiste kontrolli vorm eesti keeles!) üsna muutumatu. Teemaatikaga on ka nii ja naa. Eks see sõltub massihüsteeriast, mis parasjagu kirgi kütab. Siinkohal aitab kirjandus, kus humanistlikud väärtused olid, on ja jäävad. Maailmavaadega on nii ja naa. Väga palju on äärmustumist ja toetumist pealiskaudsusele, arvamusel põhinevatele *so called* allikatele. Tundus, et USA presidendi valimine oli kohati eluline küsimus, aga Eesti kodutu kõhutäis või meditsiinisisüsteemi tulevik pseudoteema.

Vaekaus on ilmvaatelt täiega vasakule kreenis. Varem, st ligikaudu 7 aastat tagasi (laia lauaga lüües), oli olukord tasakaalukam. Mäletan ka noorusaastatest, 2000. aastate algusest ja keskelt, et nädal ETV-s oli igat sorti saadetes vabastust rohkem. Praegu tahetakse pigem mingi stambiga virutada. Ma tahaks noortes näha mässu. Praegu on nii, et kaasamäägimine peavooluga on justkui jube kõva mässamine, anarhism. No ei ole. Mina 30-aastasena barrikaadidele ei lähe, kuid nooremaid tahaks häält tegemas näha – eriti terve mõistuse poolt.

Väljamäe: Tegelikult mulle võrdlus minevikuga ei meeldi. Oluline on, kuidas õpetada tänaseid noori nii, et nad koolist saadud teadmistega elus hakkama saaksid. 10 aastat tagasi riigieksamil maksimumi saanud tööd on väga hea lugemisvara. Ka täna kirjutatakse häid arutlusi.

Kümme aastat on pikk aeg, suhtumised, väärtushinnangud on oluliselt muutunud. Kirjandid, nagu kõik tekstid, kannavad aja tunnusjooni. Kirjutamisülesanded nõuavad teadmisi erinevatest eluvaldkondadest. Väga oluline on seoste loomise oskus. Paljudel

noortel on head teadmised näiteks keskkonnaprobleemidest, aga nad ei tule selle peale, et majandusteemades saab keskkonnaprobleemidest teadmisi kasutada. Ei märgata, et inglise keele jutustamise ja kirjutamise teemad sarnanevad eesti keele kirjutamisülesannetega.

Mul on olnud võimalus õpetada õpilasi, kes olid ühes valdkonnas väga tugevad. Olenemata teemast/ülesandest leidsid nad alati võimaluse just oma tugevast valdkonnast kirjutada. Nii võiski juhtuda, et lugesin kolm või neli korda samu mõttekäike ja näiteid, aga alati olid need teemakohased ja huvitavalt sõnastatud.

Millised on teie lemmikkirjandid?

Väljamäe: Mulle meeldivad tööd, millest näen, et õpilane on minu eelnevate märkustega arvestanud ja kirjutanud varasematest töödest palju parema teksti. Mulle meeldivad kirjandid, mida lugedes tahan õpilasele öelda (ja ütlen ka), et need on huvitavad näited, mõttekäigud ja tahaksin temaga nendel teemadel rääkida. Õnneks on selliseid tekste ikka olnud. Mulle meeldib, kui töös on mainitud kirjandusteoseid, filme, artikleid, mida mina pole lugenud või vaadanud. Siis on põhjust uurida, vaadata ja lugeda.

Käamer: Mulle meeldib kalgilt kaine arutlus, kuhu on segatud tsipake kujundlikkust. Tervitatud on see, kui õpilane on pannud kirjandile vingi pealkirja, süvitsi süvitsinud teatud teemasse ja oskab ilusti, väga väheste vigadega kirjutada. Silmaringi peab olema, esteetika on kirjandi puhul ka oluline. Viimane on erisuguste loovtööde puhul minu jaoks tihti viimane, mida tähele panen.

Nutimaailm on oluliselt noorte elusid kujundamas. Kuidas on võimalik võtta sellisest maailmast parim ning samaaegselt vältida digikeskkonna negatiivset mõju?

Käamer: Kindlasti on võimalik võtta! Intelligentne inimene võtab kõigest kõik. Usun, et eliitkoolist või kõige kehvemate riigieksamite tulemustega koolist saab tahtja vajadusel kõik, mis koolil pakkuda on. Negatiivset mõju täiesti välistada ei saa. Kõige paremale peole järgneb alati raske-makujuline järgmine päev. Kui maailmas oleks ainsus söök vaid rämpstoit, siis me oleme pigem tervelt selle maailmas. Ainult rämpstoidu asemel on digitaalsus.

Inglise keele släng võib olla või mitte olla. Näen siin jälle, et digimaailm võiks olla avara silmaringi aluseks, st mingi teema kohta uurimisvõimalusi on rohkem kui iial varem. Inimene ei tohiks kinni jääda "kajakambritesse", lugeda ühe teema kohta ühetaolisi kirjutisi ühe künka otsast ükstele kord.

Mingil hetkel oli ülikuum teema see, kas ananass käib pitsa peale. See oli suvaline (vist?) Ameerikast tulnud lollus, millega inimesed tegelesid. Aga kuidas 24 tundi üle elada, kui katust pea kohal pole, õues on külm ja riieteks on vaid stringid? Sellele ei viitsita vastata.

Raamatusoovitus

Väljamäe: Kui lugemiseks on aega, siis peaks valima teose, mida tegelikult ka lugeda tahetakse, mis ei ole kohustus, vaid võimalus.

Nooremad võiksid lugeda mõne Mika Keräneni raamatu, põhikooli vanemad õpilased Kivirähki. Mulle meeldivad Urmas Vadi „Neverland“ ja „Elu mõttetusest“. Hargla kriminullid on ka toredad.

Käamer: Soovitan lugeda RAAMATUID. George Orwelli "Loomade farmi" ja tema romaani "1984". Nad pole mahukad, kuid on sisukad. Võibolla panevad ka inimest kriitiliselt mõtlema.

Kodumaisest kirjandusest soovitan lõppenu aastat 14. detsembril 85-aastaseks saanud Arvo Valtoni ilusat romaani "Kirjad kasetohul". Ei tasuks ka unustada sugulasrahvaste kulda, Jeremei Aipini "Jumalaema verisel lumel", mille on tõlkinud Keila poiss Peeter Volkonski. Vahelduseks indiaanlaste või mustanahaliste rõhumise rõhutamiseks võiks lugeda põhjarahvaste saatuse kohta. See on üks parimaid teoseid maailma ajaloos. Kirjutan sellele väitele kahe käega alla; isegi kui need käed maha võtta või raudu panna, ei muuda see minu seisukohta.

Väljamäe: See on küsimus, millele otsivad vastust kasvatusteadlased ning kõik õppimise ja õpetamise seotud inimesed. Mina saan vastata vaid oma kogemuste põhjal. Oluline on tasakaal. Digikeskkonna negatiivne mõju tuleb digimaailma liigtarbimisest. Liialdame digimaailma meelelahutusliku poolega. Digimaailm on mugav, aga mugavus teeb laisaks. Muutume mõttelaisaks, sest informatsiooni saamiseks ei pea enam pingutama, piisab vaid õigesti keskonda sisenevatest, otsisõna kasutamisest. Isegi järeldused tehakse meie eest ära, sest iga teema kohta on arvamused ja seisukohad olemas. Kui suudame kõikidesse õppeainetesse luua digitaalseid õppematerjale, mis sunnivad õpilast tekste lugema, neid analüüsima, probleeme püstitama ja neid ka lahendama, kaasõpilastega suhtlema, uut informatsiooni otsima, veebipõhiseid allikaid kasutama, siis ongi negatiivset mõju vähendama sellega, et tegeleme negatiivsete mõjudega, mitte ei nendi, et on negatiivsed mõjud. Kui noorte keskendumisvõime halveneb, siis tuleb leida võimalused selle parandamiseks või luua ülesanded just sellise keskendumisvõimega õpilastele.

Arvan, et mitme aine ühised ülesanded on tulevikus väga tähtsad. Kriitiline mõtlemine on oluline ja see on arendatav. Mida rohkem teame, seda raskem on meiega manipuleerida.

Noorteleht sai aastaseks

31. jaanuaril täitub täpselt aasta esimese Noortelehe ilmumisest. See on olnud põnev teekond, kus oleme saanud palju uusi ja toredaid kogemusi, panna proovile oma päevakajaliste teemade tunnetuse ja loomingulise kirjutamisoskuse.

Toimetuse töö sarnaneb suuresti tavapärasele ajalehtoimetuse tööle, kus igaüks pakub välja ideid, räägitakse ja arutletakse

päevakajaliste teemade üle ning tehakse palju nalja. Artiklid ning lehekujundus valmivad ikka viimasel minutil nagu igas korra-

likus lehtoimetuses.

Noortelehe väljaandmise idee ei ole tegelikult uus, Keilas on noorte ajaleht ilmunud ka varasematel aastatel. Noorte enda poolt väljaantava ajalehe eesmärk ei ole pelgalt noorte teemade kajastamine ja kogukonna kursis hoidmine selle põlvkonna tegemistega, vaid võimaluse loomine ise kätt proovida ajakirjanikuna, julgustada

oma mõtteid väljendama, ärgitada diskussioone, võtta vastutust ja seeläbi avardada oma maailmapilti.

Toimetuses tegutseb täna seitse noort: Tähte Paalaroos, Romet Mägi, Kriselda Kisel, Liisa-Lotte Hein, Iris Truss, Kadri Käpa ja Getter Vagula. Juhendajatena on noortelehe abiks noorsootöötaja Geter Ehrenpreis ja igapäevaselt

kommunikatsioonijuhina töötav Keiu Valge. Meie toimetuses on aga alati ruumi uutele inimestele ja ideedele. Kui igapäevaselt kaasa lüüa ei soovi, saab meile alati ka kaastöid saata, olgu need siis artiklid, arvamusel, mõni raamatu- või filmisoovituse, koomiks, karikatuur või hoopis mõni uus idee. Anna meile endast märku keila.noorteleht@gmail.com.

Noortelehe toimetuse säravad pärlid

Tähte

Kui saaksid valida endale üheks päevaks supervõime, siis mis see oleks ja miks?

Ma valiksin võime lennata. Juba väiksest saati olen ma imetlenud linde ja tahtnud nende silmade läbi maailma näha, vaadata neid suuri hiiglaslikke objekte ükskord ka pisikestena. Lisaks saaks ma õhust teha fotosid, ilma et vajaksin drooni.

Kui saaksid valida, milline loom sooviksid olla ja miks?

Kindlasti hunt. Ma olen neid müstilisi loomi alati armastanud ja miski just nagu köidab mu hinge nendega. See salapära, tugevus, ettevaatlikkus ja ausus, mis nende silmadest kumab, on lihtsalt midagi täiesti teistsugust.

Kui saaksid valida, kas elad ainult vees või maismaal, siis kumma valiksid ja miks?

Ma arvan, et pigem vees, kuigi on ka palju põhjuseid maismaa kasuks. Vesi on aga lahutamatu osa minust ja ilma sellest ei oskaks ma kuidagi olla. Kui ma vees olen, siis tunnen end rahulikul, kõik mured kaovad ning ma suudan olla vaid selles hetkes.

Õo või päev ja miks?

100 protsenti õo, sest siis ei liigu nii palju inimesi ringi. Täieliku introvertina ei suuda ma inimeste keskel eriti hästi olla ja see teeb mind ka veidi ärevaks. Lisaks on kuu, tähed ja ka pimedus mulle väga kodused. Alati on neid tore vaadata rahulikus oos ning iseenesdaga rääkida, ilma et keegi mind imelikult vaataks.

Iris

Mis on sinu lemmikvärv ja miks?

See on küsimus, mida mina ei saaks kunagi endanimelises viktoriinis küsida, sest see on lihtsalt liiga ilmselge: roosa. Mu tuba on roosa, mu juuksed on olnud roosad ja ka suur osa mu riidekapi sisust on roosa. Kuigi mu stiil ja eelistused on viimase aastaga natuke muutunud, tunnen end siiski kõige minulikumalt just siis, kui mul on ilus roosa *outfit* seljas.

Miks sa oled Noortelehes?

Noorteleht on minu jaoks ideaalne võimalus arendada oma kirjaoskust, proovida kätt ajakirjanduses ja veeta aega koos ägedate inimestega.

Õo või päev ja miks?

Paari aasta eest oleksin võibolla isegi ütelnud õo, aga nüüd näen ennast rohkem päeva inimesena, sest olgu talv või suvi, kui päike välja ilmub, teeb see mulle väga palju rõõmu. Aga ma ei saa eitada õösel suurlinnas autoga kulgemise võlu.

Mis on armastus sinu jaoks?

Minu jaoks on armastus see, mis saab sündida ja kasvada, kui on loodud vajalikud eeldused: sobiv aeg ja inimene. Aga peamiselt on see miski, mis tänu pingutustele kujuneb aastate jooksul välja – sa ei ole sellesse sündinud ja see ei tekki esimesest silmapilgust.

Mis on sinu lemmikraamat ja mis selle juurest meelde jäi?

Praegu hüppab pähe kaks raamatut: "Kuristik rukkis" ("The Catcher in the Rye") ja "Call Me by Your Name". Mulle on kõige sümpaatsemad minategelased, kellel jookseb pidev sisemonoloog. Tänu sellele jäid meelde peategelase tunded ja väljavaated elule, mitte tingimata sündmused.

Liisa-Lotte
@lottehein_

Miks sa oled Noortelehes?

Noorteleht on minu jaoks koht, kus saan ennast kõige paremini väljendada. Lisaks on meil värvikas ja lõbusameelne seltskond, kelle seltsis ei hakka kunagi igav.

Kui saaksid valida endale üheks päevaks supervõime, siis mis see oleks ja miks?

Ma valiksin endale supervõimeks ajas rändamise. Mind huvitab, kas elu sajanide tagasi oli tõesti selline nagu ajalooõpikutes kirjas. Või milline on meie maailm tulevikus? Kindlasti tahaks rännata ajas tagasi, et kohtuda ajaaloo tuntud inimestega ja nendega vestelda.

Mis on sinu lemmikraamat ja mis selle juurest meelde jäi?

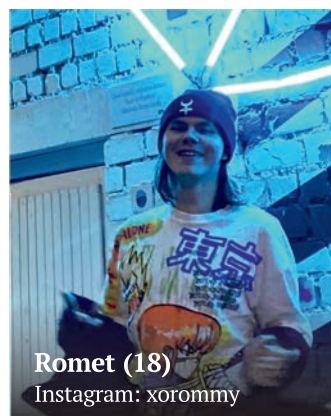
Ühte kindlat lemmikraamatut ei suudaks valida. Mainiksin ära kuulsat triloogia "Näljamängud" ja jaapani koomiksi ehk manga "Death Note". Mõlemas teoses jagub küllaga mõtteainet ning kindlasti saab luua seoseid meie praeguse ühiskonnaga.

Mis on sinu lemmiklaul?

Hetkel on mu lemmiklaul "Washing Machine Heart", jaapani-ameerika päritolu lauljanna Mitsuki poolt.

Mis on su suurim unistus?

Midagi suurt ja võimsat ei ole, aga üks pisike kiisupoeg teeks tuju rõõmsaks.

Romet (18)
Instagram: xorommy

Miks oled noortelehes?

Saan oma unistusi täita, mis olid mul juba väikesest peale. Ja loomulikult seltskond lehes on *cool* :). Ja silmaringi laiendada ja uusi lahedaid kogemusi.

Õo või päev ja miks?

Olen rohkem ikka ööinimene, kuna õo on huvitavam, põnevam ja hirmus. Ma olen ise kuu laps ka. Õösel on ilus näiteks linna peal jalutada ja tähti vaadata või siis minna pimedasse metsa kollidega kohtuma. Ja õösel tulevad alati huvitavad mõtted.

Mis on sinu elu moto?

Elu on see, kui sa saad seda kõike teha, millest sa unistad, ilma et peaksid kuulama teiste arvamust, et kes sa oled ja kuidas elama peab. Elama peab nii, et endal oleks huvitav ja südamerahu. Ma usun, et me kõik sündisime siia mingi missiooniga.

Mis on sinu lemmiklaul?

Hetkel on mu lemmiklaul: "Keep it close" - Kerli Kõiv, Seven Lions. "Savages" - Kerli Kõiv

Mis on sinu elu moto?

Hetkel mulle meeldivad väga sellised mõtteaterad: Võime kuulata teisi või kuulata oma hinge ja seista iseenda laval, *the harder you fall, the higher you bounce*, ära lase hirmudel ennast tõugata. Lase unistustel ennast juhtida.

Kriselda
@_kriiskiiis_

Mis on sinu lemmiklaul?

Hetkel tuleb pähe The 1975-Me ja Buratino "Lemmikbändikogumik".

Õo või päev? Miks?

Õo. Sellel ajal on kõik vaikne ja keegi ei sega. Tihtilugu on sõpradega ka deep talk alati õösiti.

Miks sa oled Noortelehes?

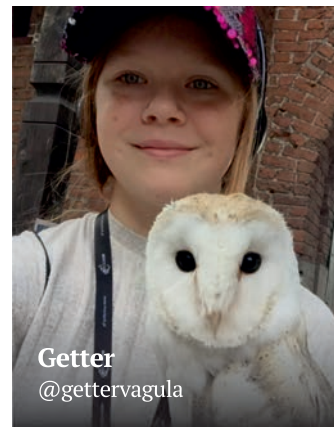
Sattusin siia läbi juhuse. Mida aeg edasi, seda rohkem vanu sõpru ja uusi tuttavaid hakkas toimetuse sisse voolama ja nii ma jäin. Samuti on lahe, kui su Instagrami tuleb teade, et keegi kuulus saatis sulle DM'i, mis sellest, et Noortelehe omale (@keilanoorteleht :)).

Esimene sõna, mis pähe tuleb?

Surimurikilakolainsenä.

Mis on elu sinu jaoks?

Tee võimalikult palju lolle otsuseid, siis on midagi, millest kunagi oma lapselastele rääkida. Ma ei kavatse olla igav vanaema, exole.

Getter
@gettervagula

Mis on sinu lemmiklaul?

Ma ütleks, et praegused lemmikud on "Sweater Weather" -The Neighborhood ja "Apocalypse" - Cigarettes After Sex

Miks sa oled Noortelehes?

Kui tuli esimene leht, siis märkas, et Noorteleht otsib toimetuse uusi liikmeid, ja mõtlesin, et võiksin ühineda. Tundsin ära ka mõned nimed, nii et päris võorad kõik ei olnud. Mulle meeldib, kui on tore ja avatud seltskond, kellega on meeldiv suhelda ja koos töötada.

Õo või päev ja miks?

Kindlasti õo. Mulle meeldib nt tähti vaadata ja tähtkujusid leida. Õo on ka kuidagi vaiksem ja rahulik, siis on hea omi mõtteid mõelda. Alati kui ma kõnnin õösel kuskil õues, siis tekib selline mõnus vibe, eriti kui kõrvaklappidest kõlab lemmikmuusika.

Esimene sõna, mis pähe tuleb?

Kuulilennuteetunneliluuk.

Mis on sinu jaoks armastus?

Minu jaoks on armastus see, kui mõlemad inimesed hoolivad teineteisest ning aitavad üksteist. Kõige tähtsam on see, et mõlemad aktsepteerivad teineteist sellisena, nagu nad on.

Väike spikriõpetus

Heli Israel

- Spikker on väike tark (enamasti) paber, mis peaks sulle koolitöös abiks olema, aga ei ole, sest kasutad seda valesti. Spikker on midagi hoopis enam kui paberilipik, millelt maha kirjutada. See on õppimise viis.
- Õigesti valmistatud spikker aitab sind mitmel moel – tõstab sinu teadmiste taset, õpetab kokkuvõtteid, annab kindlustunnet ja seda ei ole lõpuks üldse vaja kasutada.
- Ära kunagi kasuta sõbra tehtud spikrit, see ei sobi sulle, sest spikker on nagu hambahari – igahel olgu oma.
- Võta spikriks õhuke paberilehe mõõtmetega 5x10cm, suurem pole kasulik ja väiksemat ei näe lugeda.
- See on siililegi selge, et igas aines peab tegema eraldi spikri, mitte kõiki ühele lehele kokku spikerdama. Loe ülesantud õppetükki vähemalt 2-3 korda, siis saad aru, mida spikrisse peaks kirjutama.
- Märki spikrile vaid kõige tähtsam – valemid, reeglid, aastaarvud, võtmesõnad, seosed.
- Kogu õpitav spikrisse ei mahu. Moodsust teabest tulp, näiteks nii: - 1227 keskaja algus Eestis - 1558 keskaja lõpp Eestis
- Ära kirjuta infot tekstina, nii ei leia sa midagi üles.
- Valmisraam spikker rulli keskelt kokku nii, et saad seda kerida mõlemale poole.
- Loe õhtul enne magaminekut oma spikker veel läbi (vajadusel mitu ainespikrit).
- Kui midagi jääb segaseks või ei tule meelde, vaata õpikust üle.
- Võta spikker kooli kaasa.
- Loe enne tunni algust uuesti.
- Pane töö ajaks spikker taskusse, tark mees käib ikka taskus.
- Ära topi spikrit pinalisse, kalkulaatori kaane vahele, eesistuja ega enda riiete külge, lauaplaadi alumisele küljele, ära kirjuta seda õpiku kaanele. Usu mind, õpetajad teavad kõiki spikri peidukohti.
- Noh, ja näed, spikrit töö ajal polegi vaja, sest spikrit õigesti valmistades ja kasutades on õpitav iseenesest selgeks saanud.
- Muide, spikrina toimib hästi ka raudvara vihik, sest sinna on ju kõik reeglid ja valemid juba kirjutatud. Hea on õpitav koondada ka teema-kaardile, aga sellest mõnel teisel korral.

RAAMATUSOOVITUS

Head võnked, hea elu

Kuidas ennast armastades oma väärtust leida

Vex King

Romet Mägi

Ole iseenda parim versioon

Kuidas õppida ennast tõeliselt armastama? Kuidas saame muuta negatiivsed emotsioonid positiivseks? Kas on võimalik leida kestvat õnne?

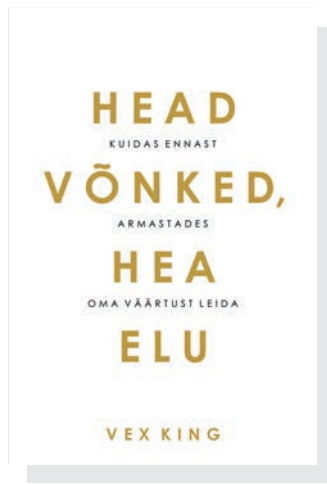
Instagrami-guru Vex King vastab selles raamatus just nendele ja teistele küsimustele. Vex ületas raskused ja temast sai lootuskirj tuhandetele inimestele. Nüüd kasutab ta oma kogemusi ja vaistlikku tarkust, et innustada meid:

- enda eest hoolitsema, halba energiat seljataha jätma ning heaolu esikohale seadma;
- juurutama häid elustiiliharjumusi, muuhulgas teadlikkust ja mediteerimist;
- töekspidamisi muutes kutsu-oma ellu suuri võimalusi;
- järeleproovitud tehnikate abil oma eesmärkidele jõudma;
- hirne seljatama ja voogama universumiga kooskõlas;
- leidma oma kõrgemat eesmärki, et meie valgus oleks teistele teenäitaja.

Vex õpetab meile oma raamatus, et kui muudame seda, kuidas mõtleme, tunneme, räägime ja käitume, hakkab maailm muutuma.

Minu hinnang: 10/8

See eneseabiraamat andis palju mõtteainet kindlasti juurde ja pani asju vaatama teise nurga alt. Meeldis, et paljudel lehekülgedel olid motiveerivad tsitaadid, mis andsid indu edasi lugeda. Kas just see raamat sind kohe õnnelikuks teeb, see on sinu lugeda ja mõista. Aga eks annab teadmisi kindlasti juurde, nt erinevad võnked –

kuidas võnked muudavad meid, meditatsiooni harjutamine, usk vs. hirm, kuidas arendada järjekindlust, tänuhinnade väljendamine, sõnade jõust, valust, kuidas toime tulla negatiivsete inimestega ja veel paljust muust.

Kui tahad alustada endaga tegelemist, siis soovitatakse lugeda. Mulle andis väga positiivse tõuke ennast arendada. Kaks miinust toon ka välja, raamatu hind ja lehekülgi oleks võinud rohkem olla (236), sellest ka see 8 punkti.

Mõnusat lugemist ja enda avastamist. :)

RISTSÕNA

Aasta tegijad 2021

Liisa-Lotte Hein

Alla:

1. Aasta orhidee
2. Aasta sammal
3. Aasta muld
4. Aasta seen

Paremale:

3. Aasta loom
5. Aasta liblikas
6. Aasta lind
7. Aasta puu
8. Aasta kala

Saada lahendus Noortelehe toimetusse keila.noorteleht@gmail.com ja võid võita magusa auhinna! Auhinna saab kätte esmaspäevast reedeni kella 10:00-18:00 Keila noortekeskusest.

Eelmise Noortelehe ristsõna võitjad on Villu Kuusik ja ühise vastus saatnud Kennet Hiro ja Arno Kenta Kageyama. Auhinna saab kätte esmaspäevast reedeni kella 10:00-18:00 Keila noortekeskusest.

HOROSKOOP

JÄÄR

Raha: Raha lendab uksest ja aknast sisse ning võib juhtuda, et lõpuks ei mahu enam enda koju ära, kuna see on raha täis. Tasuks soetada uus kodu, et kõik mahuksid ikka ära.

Armastus: Oled armuekspert ning kõik tulevad sinu abi küsima, kuid sa tihti unustad neid aidata ja vajad unistustesse oma muusast. Armuasjad on head ning lähevad veel paremaks.

Niisama elu: Tähed ütlevad, et see aasta on soodne uue hobi leidmiseks, olgu see siis öine kalastamine või rahvameditsiini teadlaseks saamine, kõik on võimalik. Pidevalt rokid täiega.

SÕNN

Raha: Nii palju kui oli, nii palju ka on. Rahaõnn võib tabada just põllutöid tehes ning kartuleid koorides, kuid raha ei tule rohkem, kui tarvis on. Kuldehteid sajab nagu oavarrest.

Armastus: Koos kuldehetega võib sõrme sadada sõrmusekene. See aasta keskendub rohkem armastama iseennast. Kõik see armastus paneb sind särama nagu lillekene suvisel aasal.

Niisama elu: Mõtled hakata maratone jooksmas ning kavatsed aasta jooksul iga kuu ühe ära joosta. Lisaks tunned, et laulmine on sinu väljakutse ja julged oma häälega duši alt ära tulla.

KAKSIKUD

Raha: Leiad aastaid tagasi voodi alla peidetud rahapataka ja hüppad rõõmust lakke ning lakke augu ja pead osa rahast panema lae augu parandamiseks. Muidu on raha mõnusalt palju.

Armastus: See aasta on see õige ja liugled läbi aasta nagu armunud luik oma õige käevangus. Üldse oled pidevalt õigel lainel ning sulistad armastuse mullivannis.

Niisama elu: Mõtled reisida ja aasta lõpuks võid välja jõuda Saaremaale, kus toimub üleüldine kaksikute kogunemine. Proovid poliitikas läbi lüüa, kuid saad aru, et see pole sulle.

VÄHK

Raha: See aasta hakkad palju raha kõrvale panema, et jaanipäeval saaks ikka kõige vingemate suuskadega kohale ilmuda. Muidu astud rahulikult rahal, kuid vahel ei pane tähele.

Armastus: Lepase reega, ikka lepase reega. Lilled ja liblikad ning päikesepaiste. Tunned armastust see aasta rohkem, kuid kõike muud ka... nagu alati.

Niisama elu: Sulle võib tunduda, et oled oma elu mõttetult raisanud ning otsustad end käsile võtta, alustades oma sahtlite sorteerimisega, mis võib sind muuta emotsionaalseks.

LÕVI

Raha: Kokkuvõttes on see aasta rohkem väljaminekuid kui sissetulekuid, kuid ilmselt sa ennast sellest häirida ei lase ning veered läbi aasta nagu kamapall. Võid võita lotos 2€.

Armastus: See aasta ei armasta sa kedagi, vaid kõik armastavad sind. Aga nagu öeldud oled sa piisavalt hõivatud tavaeluga, et jagada vastuarmastust. Päril õel. Kuid tegelikult vahva.

Niisama elu: Suvel proovid surfata ja võid oma parema jala ära murda ning siis võib haiglas olla lõvide kogunemine. Tähed lubavad väga tegusat aastat, kuid ära stressama hakka.

NEITSI

Raha: Kui praegu võib rahakotis ulpida üksnes üksik tšekk eelmisest aastast, siis ole mureta, see aasta tuleb juba palju vahvam. Võid tšekkide vahelt leida taaratšeki – ole tähelepanelik.

Armastus: Oled hell nagu augustikuine tuuleil ning tahad tohutult jagada kallistusi igasse ilmakaarde laiali, oled justkui kallikahur, kes levitab armastust eriti oma kallitele.

Niisama elu: Tahaksid end proovile panna rabas ning hakkad planeerima maja rabajärve kohal. Vahel viskad labida nurka ja hakkad luuletama, muidu hõljud pilvedes, aga lennukita.

KAALUD

Raha: Ostad lotopileti ning võidad mõnusalt raha, nii mõnusalt, et kavatsed endale vanni muretseada, et saaks õhtuti viieeuroste vahel varbaid leotada. Võibolla hakkad investeerima.

Armastus: Keksid mööda lillelist aasa ning oled nõnda armunud, et aasta lõpus avastad, et pole kordagi sõõnud. Laulad muudkui armastuslaule ja oled nõnda armunud ja õnnelik.

Niisama elu: Aasal keksides mõtled hakata koguma lilli ning kõik kodused ja raamatukogu raamatud on pungil erinevaid lilleõisi. Proovid oma lillekoguga Nobeli preemiat saada.

SKORPION

Raha: Võid sõlmida kuripahaga lepingu ning teha krati, kes hakkab raha kokku tooma. Pangad hakkavad kahtlustama ning võib juhtuda, et pead käima seal aru andmas.

Armastus: Sul pole kunagi armastusega probleeme olnud ja pole see aasta ka. Kõik on muudkui sinust sisse võetud ning õhkavad sinu järele. Võib juhtuda, et sel aastal leiad õnne.

Niisama elu: Hakkad planeerima tuleviku maja, mis koosneb ainult peeglist. Lisaks mõtled hakata uisutajaks ning proovid treenida end järgmisteks olümpiamängudeks.

AMBUR

Raha: Keskmise sissetulek rahakotis on positiivne nähtus, arvestades fakti, et tähed lubavad rahakoti mõnusat täitumist aasta teisel poolel. Kopikaid koliseb taskus ka kenasti.

Armastus: Leiad armastuse värvi ning värvid enda toa seinad seda värvi. Toa keskele paigutad suure aaloe ning jõuad enesearmastuse tõdede kõige sügavamale tasemele.

Niisama elu: Sulle hakkab naabri koer meeldima ning käid teda salaja vaatamas. Lõpuks võtad ise ka koera. Lisaks hakkad pilvi maalima ning peidad oma teosed KUMU vetsu.

KALJUKITS

Raha: Ostad endale nõiaraamatu ja hakkad rituaale läbi viima ning, tõesti, tähed ütlevad, et sinu rituaalid lähevad korda ning raha tuleb ja tuleb. Lõpuks pole rahaga midagi teha.

Armastus: Võibolla kiindud see aasta millessegi ekstreemsesse, kuna tunned, et armastus pole sinu jaoks väljakutse. Võibolla pakid armastuse kohvrissi ja lähed reisile.

Niisama elu: Kogu aeg teed midagi. Mõtled hakata tootma murust golfipalle, mida ei leia golfiväljakul üles, kuna sulle meeldib inimesi kiusata... ja, noh, mitte ainult sellel aastal.

VEEVALAJA

Raha: See aasta on sinu tähed investeerimise lainel, kuid võib juhtuda õnnetus ja sa unustad oma parooli ära. Selle vältimiseks on soovituslik panna parooliks "ViisEurot123"

Armastus: Tunned tõsist armastust metsa vastu ning hakkad rohkem aega metsas veetma, selle ülimaks väljenduseks viid oma kallid inimesed ka metsa ja söödad neile kuuseokkaid.

Niisama elu: Hakkad tohutult kuulama džässmuusikat ning naabrid lähivad aasta lõpuks selle pärast vihast punaseks nagu keedupeedid. Lisaks hakkad harrastama talisuplust.

KALAD

Raha: Raha leiab sinu poole tee, aga millegipärast on pidevalt seal, kuhu sa vaadata ei oska – sahtli põhjas, padja all, supipotis. Pead olema tähelepanelik, kuna raha tahab sinuni tulla.

Armastus: Sinu iseseisvust takistab see aasta kellegi lõhnaõli, mis sulle tohutult meeldima hakkab ning mõtled hakata lõhnaõieraks ja selle lõhnaõli omaniku üles leida – õnnestubki.

Niisama elu: Hakkad tohutult kuulama džässmuusikat ning naabrid lähivad aasta lõpuks selle pärast vihast punaseks nagu keedupeedid. Lisaks hakkad harrastama talisuplust.

PS! Ära võta horoskoopi liialt südamesse. Tähte(de) vaatluse ajal heitis kuu kahtlasi varje suurele vankrile ja keeras kogu vaatluse Öökullu udukogu suunas kreeni.

NOORTELEHT
KEILA NOORTE AJALEHT

VÄLJAANDJA KEILA NOORTEKESKUS
MÄE 7, KEILA. TEL 552 5525
KEILA.NOORTELEHT@GMAIL.COM
TRÜKK: PRINTALL

TOIMETUS:

KEIU VALGE
GETER EHRENPREIS
TÄHTE PAALAROOS
KRISelda KISEL

ROMET MÄGI
LIISA-LOTTE HEIN
GETTER VAGULA
IRIS TRUSS
KADRI KÄPA

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Avatud noorsootöö arendamist toetab Haridus- ja Noorteamet